

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pléna)

27. listopadu 2012 *

Obsah

I – Právní rámec	4
A – Rozhodnutí 2011/199	4
B – Smlouva o EMS	5
II – Skutkový základ sporu v původním řízení a předběžné otázky	8
III – K předběžným otázkám	9
A – K první otázce	9
1. K pravomoci Soudního dvora	9
2. K přípustnosti	10
3. K věci samé	11
a) K otázce, zda se změna Smlouvy o FEU týká pouze ustanovení její třetí části	11
b) K otázce, zda změna Smlouvy o FEU rozšiřuje pravomoci svěřené Unii Smlouvami ..	14
B – Ke druhé otázce	14
1. K pravomoci Soudního dvora	14
2. K přípustnosti	15
3. K věci samé	16
a) K výkladu ustanovení týkajících se výlučné pravomoci Unie	16
i) K výkladu čl. 3 odst. 1 písm. c) SFEU a článku 127 SFEU	16
ii) K výkladu čl. 3 odst. 2 SFEU	17

* Jednací jazyk: angličtina.

b) K výkladu různých ustanovení Smlouvy o FEU týkajících se hospodářské politiky	18
i) K výkladu čl. 2 odst. 3 SFEU, článků 119 SFEU až 121 SFEU a článku 126 SFEU	18
ii) K výkladu článku 122 SFEU	19
iii) K výkladu článku 123 SFEU	19
iv) K výkladu článku 125 SFEU	20
c) K výkladu čl. 4 odst. 3 SEU	22
d) K výkladu článku 13 SEU	22
i) K úloze svěřené Komisi a ECB	22
ii) K úloze svěřené Soudnímu dvoru	24
e) K výkladu obecné zásady účinné soudní ochrany	24
C – Ke třetí otázce	25
IV – K nákladům řízení	25

„Mechanismus stability pro členské státy, jejichž měnou je euro — Rozhodnutí 2011/199/EU — Změna článku 136 SFEU — Platnost — Článek 48 odst. 6 SEU — Zjednodušený postup pro přijímání změn — Smlouva o EMS — Hospodářská a měnová politika — Pravomoc členských států“

Ve věci C-370/12,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Supreme Court (Irsko) ze dne 31. července 2012, došlým Soudnímu dvoru dne 3. srpna 2012, v řízení

Thomas Pringle

proti

Government of Ireland,

Ireland,

The Attorney General,

SOUDNÍ DVŮR (plénium),

ve složení V. Skouris, předseda, K. Lenaerts (zpravodaj), místopředseda, A. Tizzano, R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, L. Bay Larsen, T. von Danwitz, A. Rosas, G. Arestis, J. Malenovský, M. Berger a E. Jarašiūnas, předsedové senátů, E. Juhász, A. Borg Barthet, U. Lohmus, E. Levits, A. Ó Caoimh, J.-C. Bonichot, A. Arabadžev, C. Toader, J.-J. Kasel, M. Safjan, D. Šváby, A. Prechal, C.G. Fernlund, J. L. da Cruz Vilaça a C. Vajda, soudci,

generální advokátka: J. Kokott,

vedoucí soudní kanceláře: T. Millett, náměstek vedoucího soudní kanceláře,

s přihlédnutím k rozhodnutí předsedy Soudního dvora ze dne 4. října 2012 projednat věc ve zrychleném řízení v souladu s článkem 23a statutu Soudního dvora Evropské unie a čl. 105 odst. 1 jednacího řádu Soudního dvora,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 23. října 2012,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za T. Pringlea J. Rogersem a P. Callanem, Senior Counsel, jakož i R. Buddem a J. Tomkinem, Barristers-at-Law, pověřenými J. Noonanem, solicitor,
  - za Irsko E. Creedon, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s M. Cushem a S. Murphym, Senior Counsel, jakož i s N. Traversem a C. Donnellym, Barristers-at-Law,
  - za belgickou vládu T. Maternem a J.-C. Halleuxem, jakož i C. Pochet, jako zmocněnci,
  - za německou vládu T. Henzem a J. Möllerem, jako zmocněnci,
  - za řeckou vládu A. Samoni-Rantou, jakož i G. Karipsiadesem a K. Boskovitsem, jako zmocněnci,
  - za španělskou vládu N. Díaz Abad, jako zmocněnkyní,
  - za francouzskou vládu E. Belliard, jakož i G. de Berguesem a E. Ranaivosonem, jako zmocněnci,
  - za italskou vládu G. Palmieri, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s S. Fiorentinem, avvocato dello Stato,
  - za kyperskou vládu D. Lysandrouem a N. Kyriakouem, jako zmocněnci,
  - za nizozemskou vládu C. Wissels a M. Bulterman, jako zmocněnkyněmi,
  - za rakouskou vládu G. Hessem, jako zmocněncem,
  - za slovenskou vládu B. Ricziovou, jako zmocněnkyní,
  - za vládu Spojeného království E. Jenkinson, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s A. Dashwoodem, QC,
  - za Evropský parlament A. Neergaardem a R. Crowem, jako zmocněnci,
  - za Evropskou radu H. Legalem, G. Maganzou a A. de Gregorio Merinem, jako zmocněnci,
  - za Evropskou komisi J.-P. Keppennem, L. Romero Requenou a B. Smuldersem, jako zmocněnci,
- po vyslechnutí generální advokátky,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká platnosti rozhodnutí Evropské rady 2011/199/EU ze dne 25. března 2011, kterým se mění článek 136 Smlouvy o fungování Evropské unie, pokud jde o mechanismus stability pro členské státy, jejichž měnou je euro (Úř. věst. L 91, s. 1), a dále výkladu článků 2 SEU a 3 SEU, čl. 4 odst. 3 SEU, článku 13 SEU, čl. 2 odst. 3 SFEU, čl. 3 odst. 1 písm. c) a odst. 2 SFEU, článků 119 SFEU až 123 SFEU a článků 125 SFEU až 127 SFEU a obecných zásad účinné soudní ochrany a právní jistoty.
- 2 Tato žádost byla podána v rámci řízení o opravném prostředku proti rozsudku High Court (Irsko), který podal irský poslanec T. Pringle ve sporu s Government of Ireland, Ireland a Attorney General a kterým se domáhá, aby bylo určeno, že změna článku 136 SFEU provedená článkem 1 rozhodnutí 2011/199 je protiprávní změnou Smlouvy o FEU a že ratifikací, schválením nebo přijetím Smlouvy o zřízení Evropského mechanismu stability mezi Belgickým královstvím, Spolkovou republikou Německo, Estonskou republikou, Irskem, Řeckou republikou, Španělským královstvím, Francouzskou republikou, Italskou republikou, Kyperskou republikou, Lucemburským velkovévodstvím, Maltou, Nizozemským královstvím, Rakouskou republikou, Portugalskou republikou, Republikou Slovinsko, Slovenskou republikou a Finskou republikou, uzavřené v Bruselu dne 2. února 2012 (dále jen „Smlouva o EMS“; *citace z uvedené smlouvy použité v textu tohoto rozsudku jsou neoficiálním překladem*), by Irsku vznikly závazky, které jsou neslučitelné se Smlouvami, na nichž je založena Evropská unie.

I – Právní rámec

A – Rozhodnutí 2011/199

- 3 Dne 16. prosince 2010 předložila belgická vláda v souladu s čl. 48 odst. 6 prvním pododstavcem SEU návrh na změnu článku 136 SFEU spočívající v tom, že se do posledně uvedeného článku doplňuje odstavec 3.
- 4 Evropský parlament přijal k návrhu stanovisko dne 23. března 2011, Evropská komise dne 15. února 2011 a Evropská centrální banka (ECB) dne 17. března 2011. Rozhodnutí 2011/199 bylo přijato dne 25. března 2011.
- 5 Body 2, 4 a 5 odůvodnění uvedeného rozhodnutí zní:

„(2) Na zasedání Evropské rady ve dnech 28. a 29. října 2010 se hlavy států a předsedové vlád shodli na tom, že je potřeba, aby členské státy zavedly stálý krizový mechanismus pro zajištění finanční stability eurozóny jako celku, a vyzvali předsedu Evropské rady, aby se členy Evropské rady konzultoval omezenou úpravu Smlouvy, kterou bude za tím účelem nezbytné provést.

[...]

(4) Mechanismus stability poskytne nezbytný nástroj k řešení takových situací, kdy je ohrožena finanční stabilita eurozóny jako celku, jako tomu bylo v roce 2010, a pomůže tak zachovat hospodářskou a finanční stabilitu Unie samotné. Na zasedání ve dnech 16. a 17. prosince 2010 se Evropská rada shodla na tom, že tento mechanismus má zajistit finanční stabilitu eurozóny jako celku, a proto již k tomuto účelu nebude třeba čl. 122 odst. 2 Smlouvy o [FEU]. Hlavy států a předsedové vlád se proto dohodli, že by k tomuto účelu již neměl být používán.“

(5) Na zasedání dne 16. prosince 2010 se Evropská rada rozhodla, že v souladu s čl. 48 odst. 6 druhým pododstavcem [SEU] povede k návrhu konzultace s Evropským parlamentem a Komisí. Rozhodla se konzultovat rovněž [ECB]. [...]

6 Článek 1 rozhodnutí 2011/199 stanoví:

„V článku 136 Smlouvy o [FEU] se doplňuje nový odstavec, který zní:

„3. Členské státy, jejichž měnou je euro, mohou zavést mechanismus stability, který bude aktivován v případech, kdy to bude nezbytné k zajištění stability eurozóny jako celku. Poskytnutí jakékoli požadované finanční pomoci v rámci tohoto mechanismu bude podléhat přísné podmíněnosti.“

7 Článek 2 rozhodnutí 2011/199 stanoví:

„Členské státy generálnímu tajemníkovi Rady neprodleně oznámí dokončení postupů pro schválení tohoto rozhodnutí v souladu se svými ústavními předpisy.

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dnem 1. ledna 2013 za předpokladu, že budou obdržena všechna oznámení podle prvního pododstavce, nebo nestane-li se tak, prvním dnem měsíce následujícího po obdržení posledního oznámení podle prvního pododstavce.“

B – Smlouva o EMS

8 Stranami Smlouvy o EMS jsou členské státy, jejichž měnou je euro.

9 Body 1 a 16 odůvodnění Smlouvy o EMS zní následovně:

„(1) Evropská rada se dne 17. prosince 2010 shodla na tom, že je potřeba, aby členské státy eurozóny vytvořily stálý mechanismus stability. Tento Evropský mechanismus stability („EMS“) bude plnit úlohu, kterou v současné době plní Evropský nástroj finanční stability („EFSF“) a Evropský mechanismus finanční stabilizace („EFSM“) a která spočívá v poskytování finanční pomoci členským státům eurozóny v případě potřeby.

[...]

(16) V souladu s článkem 273 [SFEU] má Soudní dvůr Evropské unie pravomoc rozhodovat všechny spory mezi smluvními stranami nebo mezi smluvními stranami a EMS, které se týkají výkladu nebo provádění této smlouvy.“

10 Článek 1 Smlouvy o EMS, nadepsaný „Zřízení a členové“, stanoví:

„1. Touto smlouvou mezi sebou smluvní strany zřizují mezinárodní finanční instituci s názvem „Evropský mechanismus stability“ (dále jen „EMS“).

2. Smluvní strany jsou členy EMS.“

11 Cíl Evropského mechanismu stability, jehož počáteční maximální úvěrová kapacita je článkem 39 Smlouvy o EMS stanovena na 500 miliard eur, je v článku 3 této smlouvy popsán následovně:

„Účelem EMS je mobilizovat finanční zdroje a v rámci přísné podmíněnosti přizpůsobené zvolenému nástroji finanční pomoci poskytovat podporu stability svým členům, kteří se potýkají se závažnými potížemi s financováním nebo kterým takové potíže hrozí, je-li to nezbytné k zajištění finanční

stability eurozóny jako celku a jejích členských států. Za tím účelem je EMS oprávněn opatřovat si finanční prostředky emisí finančních instrumentů nebo uzavíráním finančních či jiných smluv nebo dohod se svými členy, s finančními ústavy nebo s jinými subjekty.“

12 Článek 4 odst. 1 a 3 a čl. 4 odst. 4 první pododstavec Smlouvy o EMS stanoví:

„1. EMS má radu guvernérů a správní radu, jakož i generálního ředitele a potřebné zaměstnance.

[...]

3. K přijetí rozhodnutí vzájemnou dohodou se vyžaduje jednomyslný souhlas hlasujících členů. Zdržení se hlasování není překážkou přijetí rozhodnutí vzájemnou dohodou.

4. Odchylně od odstavce 3 se použije naléhavý hlasovací postup, jestliže se Komise a ECB shodnou na tom, že nebude-li naléhavě přijato rozhodnutí o poskytnutí nebo o provedení finanční pomoci stanovené v člácích 13 až 18, ohrozí to hospodářskou a finanční udržitelnost eurozóny. [...]“

13 Článek 5 odst. 3 Smlouvy o EMS stanoví, že „[z]asedání rady guvernérů [EMS] se mohou účastnit jako pozorovatelé člen Evropské komise odpovědný za hospodářské a měnové záležitosti a prezident ECB, jakož i předseda Eurokupiny (není-li sám předsedou nebo členem rady guvernérů).“

14 Článek 5 odst. 7 písm. m) téže smlouvy stanoví, že rada guvernérů přijímá kvalifikovanou většinou „veškerá rozhodnutí ve sporech podle čl. 37 odst. 2“.

15 Článek 6 odst. 2 Smlouvy o EMS stanoví, že „[č]len Evropské komise odpovědný za hospodářské a měnové záležitosti a prezident ECB mohou každý jmenovat jednoho pozorovatele [do správní rady EMS]“.

16 Článek 8 odst. 5 Smlouvy o EMS stanoví:

„Ručení každého člena EMS je za každých okolností omezeno hodnotou jeho podílu na schváleném základním kapitálu ve výši emisního kursu. Žádný člen EMS neručí z titulu svého členství za závazky EMS. [...]“

17 Článek 12 Smlouvy o EMS stanoví zásady, jimiž se řídí podpora stability, a jeho odstavec 1 zní:

„Je-li to nezbytné k zajištění finanční stability eurozóny jako celku a jejích členských států, může EMS poskytnout členovi EMS podporu stability, jež podléhá přísné podmíněnosti přizpůsobené zvolenému nástroji finanční pomoci. Tato podmíněnost může mít zejména podobu makroekonomického ozdravného programu nebo povinnosti nadále splňovat předem stanovené podmínky pro poskytnutí podpory.“

18 Postup pro poskytnutí podpory stability členovi EMS je v článku 13 uvedené smlouvy popsán následovně:

„1. Člen EMS může předložit žádost o podporu stability předsedovi rady guvernérů. V této žádosti se uvede nástroj nebo nástroje finanční pomoci, které mohou připadat v úvahu. Po obdržení této žádosti pověří předseda rady guvernérů Evropskou komisi v součinnosti s ECB:

- a) posouzením, zda je dáno riziko pro finanční stabilitu eurozóny jako celku nebo jejích členských států, ledaže již ECB předložila analýzu podle čl. 18 odst. 2;
- b) posouzením, zda je veřejný dluh udržitelný. Je-li to účelné a možné, mělo by být toto posouzení provedeno ve spolupráci s [Mezinárodním měnovým fondem (MMF)];

c) posouzením skutečné či potenciální potřeby financování dotyčného člena EMS.

2. Na základě žádosti člena EMS a posouzení provedeného podle odstavce 1 může rada guvernérů v zásadě rozhodnout o poskytnutí podpory stability dotyčnému členovi EMS v podobě programu finanční pomoci.

3. Přijme-li rada guvernérů rozhodnutí podle odstavce 2, pověří Evropskou komisi, aby v součinnosti s ECB a pokud možno společně s MMF s dotyčným členem EMS vyjednala memorandum o porozumění, v němž bude podrobně vymezena podmíněnost, s níž je tento program finanční pomoci spojen. Obsah memoranda o porozumění bude odrážet závažnost nedostatků, které je třeba řešit, a zvolený nástroj finanční pomoci. Generální ředitel EMS souběžně připraví návrh dohody o programu finanční pomoci, ve kterém se upřesní finanční podmínky a pravidla pomoci a zvolené nástroje a který přijímá rada guvernérů.

Memorandum o porozumění musí být plně slučitelné s opatřeními na koordinaci hospodářských politik upravenými [Smlouvou o FEU], zejména s veškerými akty práva Evropské unie, včetně veškerých stanovisek, varování, doporučení nebo rozhodnutí určených dotyčnému členovi EMS.

4. Evropská komise podepíše memorandum o porozumění jménem EMS, pokud splňuje podmínky stanovené v odstavci 3 a pokud bylo schváleno radou guvernérů.

5. Správní rada schválí dohodu o programu finanční pomoci, jež upřesňuje finanční aspekty poskytované podpory stability a případně i pravidla pro vyplacení první tranše pomoci.

6. EMS zavede vhodný systém varování, aby se zajistilo, že včas obdrží od člena EMS veškeré splátky dlužných částek z titulu podpory stability.

7. Evropská komise dbá v součinnosti s ECB a pokud možno společně s MMF na dodržování podmíněnosti, s níž je program finanční pomoci spojen.“

19 EMS může poskytnout podporu členovi uvedeného mechanismu prostřednictvím nástrojů upravených v člancích 14 až 18, tj. finanční pomoc formou preventivní úvěrové linky (článek 14) a formou úvěrů (články 15 a 16), nákupu dluhopisů vydaných členem EMS na primárním trhu (článek 17) a transakcí na sekundárním trhu v souvislosti s dluhopisy vydanými členem uvedeného mechanismu (článek 18).

20 Článek 20 odst. 1 Smlouvy o EMS stanoví, že „[p]ři poskytnutí podpory stability usiluje EMS o pokrytí veškerých svých nákladů na financování a na provoz a stanoví přiměřenou marži“.

21 Článek 25 odst. 2 Smlouvy o EMS stanoví:

„Pokud člen EMS nesplatí vklad do základního kapitálu na základě výzvy podle čl. 9 odst. 2 a 3, zašle se všem členům EMS výzva ke splacení vyššího vkladu do základního kapitálu, tak aby EMS obdržel veškerý nezbytný základní kapitál. Rada guvernérů rozhodne o vhodném postupu, aby dotyčný člen EMS vyrovnal svůj dluh vůči EMS v přiměřené lhůtě. Rada guvernérů může požadovat zaplacení úroků z prodlení z dlužné částky.“

22 Podle čl. 32 odst. 2 uvedené smlouvy má EMS právní subjektivitu.

23 Článek 37 Smlouvy o EMS, nadepsaný „Výklad a řešení sporů“, stanoví:

„1. Veškeré otázky týkající se výkladu nebo provádění ustanovení této smlouvy a stanov EMS, které by vyvstaly mezi EMS a některým z jeho členů nebo mezi členy EMS navzájem, se předloží k rozhodnutí správní radě.

2. Rada guvernérů rozhoduje ve sporech mezi EMS a některým z jeho členů nebo mezi členy EMS navzájem týkajících se výkladu nebo provádění této smlouvy, včetně veškerých sporů týkajících se slučitelnosti rozhodnutí EMS s touto smlouvou. Při hlasování o takovém rozhodnutí se hlasovací právo člena nebo členů rady guvernérů jmenovaných dotyčným členem nebo členy EMS pozastavuje a počet hlasů potřebných k přijetí rozhodnutí se odpovídajícím způsobem přepočte.

3. Napadne-li člen EMS rozhodnutí uvedené v odstavci 2, předloží se spor Soudnímu dvoru Evropské unie. Rozsudek Soudního dvora Evropské unie je pro všechny strany závazný a všechny strany učiní nezbytná opatření pro dosažení souladu s ním ve lhůtě, kterou Soudní dvůr v rozsudku stanoví.“

II – Skutkový základ sporu v původním řízení a předběžné otázky

- 24 Dne 13. dubna 2012 podal T. Pringle proti odpůrcům v původním řízení žalobu k High Court, na jejíž podporu tvrdil, že přijetí rozhodnutí 2011/199 v rámci zjednodušeného postupu pro přijímání změn upraveného v čl. 48 odst. 6 SEU nebylo v souladu s právem, protože s sebou přináší změnu pravomocí Unie, která je v rozporu s třetím pododstavcem tohoto ustanovení, a protože je uvedené rozhodnutí neslučitelné s ustanoveními Smlouvy o EU a Smlouvy o FEU týkajícími se Hospodářské a měnové unie a s obecnými zásadami unijního práva.
- 25 Thomas Pringle dále tvrdil, že ratifikací, schválením nebo přijetím Smlouvy o EMS by Irsku vznikly závazky, které jsou v rozporu s ustanoveními Smlouvy o EU a Smlouvy o FEU v oblasti hospodářské a měnové politiky, a že by Irsko přímo zasahovalo do výlučné pravomoci Unie v oblasti měnové politiky. Zřízením EMS podle něj členské státy, jejichž měnou je euro, pro sebe vytvářejí samostatnou a stálou mezinárodní instituci ve snaze vyhnout se zákazům a omezením upraveným v ustanoveních Smlouvy o FEU týkajících se hospodářské a měnové politiky. Podle T. Pringlea navíc Smlouva o EMS přiznává orgánům Unie nové pravomoci a úkoly, které jsou neslučitelné s jejich funkcemi stanovenými ve Smlouvě o EU a Smlouvě o FEU. Smlouva o EMS je konečně podle něj neslučitelná s obecnou zásadou účinné soudní ochrany a se zásadou právní jistoty.
- 26 Rozsudkem ze dne 17. července 2012 High Court žalobu T. Pringlea v plném rozsahu zamítl.
- 27 Dne 19. července 2012 podal T. Pringle proti tomuto rozsudku opravný prostředek k předkládajícímu soudu.
- 28 Za těchto podmínek se Supreme Court rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Je rozhodnutí [...] 2011/199[...] platné

- s ohledem na skutečnost, že byl použit zjednodušený postup pro přijímání změn podle čl. 48 odst. 6 SEU, a zejména s ohledem na otázku, zda navrhovaná změna článku 136 SFEU vede k rozšíření pravomocí svěřených Unii Smlouvami?
- s ohledem na obsah navrhované změny, a zejména s ohledem na otázku, zda tato změna porušuje Smlouvy nebo obecné zásady unijního práva?

2) Je členský stát Evropské unie, jehož měnou je euro, oprávněn uzavřít a ratifikovat takovou mezinárodní smlouvu, jako je Smlouva o EMS, s ohledem na

- články 2 SEU a 3 SEU a ustanovení hlavy VIII třetí části Smlouvy o FEU, a konkrétně články [119 SFEU až 123 SFEU] [a 125 SFEU až 127 SFEU];

- výlučnou pravomoc Unie v oblasti měnové politiky stanovenou v čl. 3 odst. 1 písm. c) SFEU a v oblasti uzavírání mezinárodních smluv spadajících do působnosti čl. 3 odst. 2 SFEU;
  - pravomoc Unie při koordinaci hospodářských politik v souladu s čl. 2 odst. 3 SFEU a hlavou VIII třetí části Smlouvy o FEU;
  - pravomoci a funkce unijních orgánů podle zásad stanovených v článku 13 SEU;
  - zásadu loajální spolupráce zakotvenou v čl. 4 odst. 3 SEU;
  - obecné zásady unijního práva, zejména obecné zásady účinné soudní ochrany a práva na účinný prostředek nápravy podle článku 47 Listiny základních práv Evropské unie [dále jen „Listina“], a s ohledem na obecnou zásadu právní jistoty?
- 3) Bude-li shledáno, že rozhodnutí [2011/199] je platné, je oprávnění členského státu uzavřít a ratifikovat takovou mezinárodní smlouvu, jako je Smlouva o EMS, podmíněno vstupem tohoto rozhodnutí v platnost?“

III – K předběžným otázkám

A – K první otázce

- 29 V rámci první otázky se předkládající soud táže, zda je rozhodnutí 2011/199 platné, mění-li článek 136 SFEU v tom smyslu, že do něj na základě zjednodušeného postupu pro přijímání změn podle čl. 48 odst. 6 SEU doplňuje odstavec 3 týkající se zřízení mechanismu stability.

1. K pravomoci Soudního dvora

- 30 Irsko, belgická, německá, španělská, francouzská, italská, kyprská, nizozemská, rakouská a slovenská vláda, jakož i Evropská rada a Komise tvrdí, že pravomoc Soudního dvora zkoumat první otázku je omezená, či dokonce vyloučená, neboť se tato otázka týká platnosti primárního práva. Článek 267 SFEU totiž podle nich nesvěřuje Soudnímu dvoru pravomoc posuzovat platnost ustanovení Smluv.
- 31 V tomto ohledu je nutno nejprve připomenout, že se otázka platnosti týká rozhodnutí Evropské rady. Jelikož je Evropská rada jedním z unijních orgánů vyjmenovaných v čl. 13 odst. 1 SEU a Soudní dvůr má na základě čl. 267 prvního pododstavce písm. b) SFEU pravomoc „rozhodovat o předběžných otázkách týkajících se [...] platnosti [...] aktů přijatých orgány“, má Soudní dvůr v zásadě pravomoc zkoumat platnost rozhodnutí přijatého Evropskou radou.
- 32 Dále je nutno konstatovat, že předmětem rozhodnutí 2011/199 je vložení nového ustanovení primárního práva do Smlouvy o FEU, a sice odstavce 3 článku 136 SFEU.
- 33 Jak uvedlo Irsko a rovněž vlády a orgány zmíněné v bodě 30 tohoto rozsudku, je pravda, že v souladu s čl. 267 prvním pododstavcem písm. a) SFEU zkoumání platnosti primárního práva do pravomoci Soudního dvora nespadá. Nicméně poté, co vstoupila v platnost Lisabonská smlouva, která vedle řádného postupu pro přijímání změn Smlouvy o FEU zavedla zjednodušený postup pro přijímání změn podle čl. 48 odst. 6 SEU, vyvstává otázka, má-li Soudní dvůr dohlížet na to, zda členské státy při změně Smlouvy o FEU za použití tohoto zjednodušeného postupu dodržely podmínky obsažené v tomto ustanovení.

- 34 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle čl. 48 odst. 6 prvního pododstavce SEU se zjednodušený postup pro přijímání změn týká „změn[y] všech nebo části ustanovení části třetí Smlouvy o fungování Evropské unie, která se týkájí vnitřních politik a činností Unie“. Druhý pododstavec téhož odstavce potvrzuje, že „Evropská rada může přijmout rozhodnutí o změně všech nebo části ustanovení části třetí Smlouvy o [FEU]“. V souladu s třetím pododstavcem uvedeného odstavce takové rozhodnutí „nesmí rozšířit pravomoci svěřené Unii Smlouvami“.
- 35 Vzhledem k tomu, že při určování, zda lze použít zjednodušený postup pro přijímání změn, je nutno ověřit dodržení uvedených podmínek, přísluší Soudnímu dvoru jakožto orgánu, který na základě čl. 19 odst. 1 prvního pododstavce SEU zajišťuje dodržování práva při výkladu a provádění Smluv, zkoumat platnost rozhodnutí Evropské rady založeného na čl. 48 odst. 6 SEU.
- 36 Za tím účelem Soudnímu dvoru přísluší, aby ověřil, zda byla dodržena procesní pravidla obsažená v uvedeném čl. 48 odst. 6 a dále zda se změny, o nichž bylo rozhodnuto, týkají jen třetí části Smlouvy o FEU, což znamená, že nevedou ke změně ustanovení jiné části Smluv, na nichž je Unie založena, a nerozšiřují její pravomoci.
- 37 Z výše uvedeného vyplývá, že Soudní dvůr má pravomoc zkoumat platnost rozhodnutí 2011/199 z hlediska podmínek stanovených v čl. 48 odst. 6 SEU.

2. K přípustnosti

- 38 Irsko tvrdí, že je předběžná otázka nepřipustná, neboť navrhovatel v původním řízení měl zaprvé podle judikatury obsažené v rozsudku ze dne 9. března 1994, TWD Textilwerke Deggendorf (C-188/92, Recueil, s. I-833), podat proti rozhodnutí 2011/199 přímou žalobou na základě článku 263 SFEU ve lhůtě k podání žaloby stanovené v šestém pododstavci téhož článku a zadruhé měl svou žalobu, kterou napadá platnost tohoto rozhodnutí před vnitrostátními soudy, každopádně podat v přiměřené lhůtě. Thomas Pringle však původní řízení zahájil až 13. dubna 2012, zatímco uvedené rozhodnutí bylo přijato dne 25. března 2011.
- 39 V tomto ohledu je nutno připomenout, že každý účastník řízení má právo v rámci vnitrostátního řízení namítat před soudem, který se věcí zabývá, neplatnost aktu Unie a přimět uvedený soud, který sám o sobě nemá pravomoc k prohlášení jeho neplatnosti, aby se v tomto ohledu obrátil na Soudní dvůr prostřednictvím žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce (viz rozsudky ze dne 15. února 2001, Nachi Europe, C-239/99, Recueil, s. I-1197, bod 35; ze dne 25. července 2002, Unión de Pequeños Agricultores v. Rada, C-50/00 P, Recueil, s. I-6677, bod 40, jakož i ze dne 29. června 2010, E a F, C-550/09, Sb. rozh. s. I-6213, bod 45). K tomu je třeba zdůraznit, že podle čl. 267 prvního pododstavce písm. b) SFEU není přípustnost žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podané na základě tohoto ustanovení podmíněna tím, že by takový účastník řízení musel dodržet určitou lhůtu, před jejímž uplynutím by musela být věc týkající se platnosti daného aktu Unie předložena příslušnému vnitrostátnímu soudu. Chybí-li totiž právní úprava na úrovni Unie, určují se lhůty k podání žalob na vnitrostátní úrovni podle vnitrostátních procesních pravidel a pouze soudům členských států přísluší posuzovat jejich dodržení v rámci původního řízení.
- 40 Z předkládacího rozhodnutí přitom vyplývá, že High Court odmítl argument Irska vycházející z opožděnosti žaloby, která k němu byla podána, a že předkládající soud nepovažoval za nutné tuto otázku znovu zkoumat.
- 41 Je však třeba upřesnit, že uznání práva účastníka řízení namítat neplatnost aktu Unie předpokládá, že tento účastník řízení neměl právo podat proti uvedenému aktu přímou žalobu na základě článku 263 SFEU (v tomto smyslu viz rozsudky TWD Textilwerke Deggendorf, uvedený výše, bod 23; E a F, uvedený výše, bod 46, jakož i ze dne 17. února 2011, Bolton Alimentari, C-494/09, Sb. rozh. s. I-647, bod 22). Kdyby se totiž připustilo, že právní subjekt, který je bez jakýchkoli pochyb aktivně

legitimován ve smyslu čl. 263 čtvrtého pododstavce SFEU podat proti aktu Unie žalobu na neplatnost, může po uplynutí lhůty k podání žaloby stanovené v čl. 263 šestém pododstavci SFEU napadnout platnost téhož aktu před vnitrostátním soudem, poskytla by se mu tak možnost obejít skutečnost, že po uplynutí lhůt k podání žaloby má vůči němu uvedený akt konečnou povahu (v tomto smyslu viz výše uvedené rozsudky TWD Textilwerke Deggendorf, body 18 a 24; E a F, body 46 a 48, jakož i Bolton Alimentari, body 22 a 23).

- 42 V daném případě nic nenasvědčuje tomu, že byl navrhovatel v původním řízení bez jakýchkoli pochyb aktivně legitimován k podání žaloby na neplatnost na základě článku 263 SFEU proti rozhodnutí 2011/199.
- 43 Argumentace Irska, na jejímž základě má být první otázka prohlášena za nepřipustnou, proto nemůže být přijata.
- 44 Z výše uvedeného vyplývá, že první otázka je přípustná.

3. K věci samé

- 45 Zprv je třeba zkoumat, zda se změna Smlouvy o FEU, kterou předpokládá rozhodnutí 2011/199, týká pouze ustanovení třetí části Smlouvy o FEU a zadruhé zda nerozšiřuje pravomoci svěřené Unii Smlouvami.

a) K otázce, zda se změna Smlouvy o FEU týká pouze ustanovení její třetí části

- 46 Je třeba konstatovat, že se rozhodnutím 2011/199 mění ustanovení třetí části Smlouvy o FEU, a sice článek 136 SFEU, a že tak uvedené rozhodnutí formálně splňuje podmínku stanovenou v čl. 48 odst. 6 prvním a druhém pododstavci SEU, tj. že se zjednodušený postup pro přijímání změn musí týkat pouze ustanovení této třetí části.
- 47 Předkládající soud si však klade otázku, zda nemá změna Smlouvy o FEU rovněž dopad na ustanovení její první části. Za tím účelem se táže, zda rozhodnutí 2011/199 zasahuje do pravomoci Unie v oblasti měnové politiky a v oblasti koordinace hospodářských politik členských států.
- 48 V tomto ohledu je třeba připomenout, že činnosti členských států a Unie zahrnují podle čl. 119 odst. 2 SFEU jednotnou měnu – euro, jakož i vymezení a provádění jednotné měnové a devizové politiky. Měnová politika Unie je upravena zejména v čl. 3 odst. 1 písm. c) SFEU a v člancích 127 SFEU až 133 SFEU.
- 49 Článek 282 odst. 1 SFEU mimoto stanoví, že ECB a centrální banky členských států, jejichž měnou je euro, tvoří Eurosystém a řídí měnovou politiku Unie.
- 50 Z článku 3 odst. 1 písm. c) SFEU vyplývá, že Unie má výlučnou pravomoc v oblasti měnové politiky pro členské státy, jejichž měnou je euro.
- 51 Článek 119 odst. 1 SFEU mimoto stanoví, že činnosti členských států a Unie zahrnují zavedení hospodářské politiky, která je založena na úzké koordinaci hospodářských politik členských států, na vnitřním trhu a na vymezení společných cílů a která je prováděna v souladu se zásadou otevřeného tržního hospodářství s volnou soutěží. Hospodářská politika unie je upravena v čl. 2 odst. 3 SFEU, čl. 5 odst. 1 SFEU a v člancích 120 SFEU až 126 SFEU.
- 52 Zprv je tedy nutno určit, zda rozhodnutí 2011/199, kterým se mění článek 136 SFEU v tom smyslu, že se do něj doplňuje odstavec 3, který stanoví, že „[č]lenské státy, jejichž měnou je euro, mohou zavést mechanismus stability“, svěřuje členským státům pravomoc v oblasti měnové politiky ve vztahu

k členským státům, jejichž měnou je euro. Kdyby tomu tak bylo, předmětná změna Smlouvy by totiž zasahovala do výlučné pravomoci Unie upravené v čl. 3 odst. 1 písm. c) SFEU, a jelikož je posledně uvedené ustanovení obsaženo v první části Smlouvy o FEU, mohla by být taková změna provedena pouze za použití řádného postupu pro přijímání změn podle čl. 48 odst. 2 až 5 SEU.

- 53 V tomto ohledu je nutno poukázat nejprve na skutečnost, že Smlouva o FEU, která neobsahuje žádnou definici měnové politiky, zmiňuje ve svých ustanoveních o uvedené politice spíše její cíle než její nástroje.
- 54 Podle čl. 127 odst. 1 SFEU a čl. 282 odst. 2 SFEU je prvořadým cílem měnové politiky Unie udržení cenové stability. Tatáž ustanovení dále stanoví, že Evropský systém centrálních bank (dále jen „ESCB“) podporuje obecné hospodářské politiky v Unii se záměrem přispět k dosažení cílů Unie, jak jsou vymezeny v článku 3 Smlouvy o EU. Podle čl. 139 odst. 2 SFEU se dále čl. 127 odst. 1 SFEU nepoužije na členské státy, na které se vztahuje výjimka ve smyslu odstavce 1 tohoto článku 139.
- 55 Proto je třeba zkoumat, zda vytyčené cíle mechanismu stability, jehož zřízení předpokládá článek 1 rozhodnutí 2011/199, a za tím účelem stanovené prostředky nespádají do měnové politiky ve smyslu čl. 3 odst. 1 písm. c) SFEU a článku 127 SFEU.
- 56 Pokud jde zaprvé o cíl uvedeného mechanismu, kterým je zajištění stability eurozóny jako celku, tento cíl se zřetelně liší od cíle spočívajícího v udržení cenové stability, který je prvořadým cílem měnové politiky Unie. I když může mít stabilita eurozóny dopady na stabilitu měny používané v rámci této zóny, opatření hospodářské politiky nelze stavět na roveň opatření měnové politiky jen z toho důvodu, že může mít nepřímý vliv na stabilitu eura.
- 57 Pokud jde zadruhé o předpokládané prostředky k dosažení sledovaného cíle, v rozhodnutí 2011/199 se pouze upřesňuje, že mechanismus stability poskytne jakoukoli požadovanou finanční pomoc, a nejsou v něm obsaženy žádné další údaje k fungování tohoto mechanismu. Poskytnutí finanční pomoci členskému státu přitom zjevně nespadá do měnové politiky.
- 58 Dále je potřeba zdůraznit, že mechanismus stability, jehož zřízení předpokládá článek 1 rozhodnutí 2011/199, je doplňkem nového právního rámce k posílení správy ekonomických záležitostí Unie, jak to ostatně potvrzují závěry ze zasedání Evropské rady ve dnech 16. a 17. prosince 2010, na které se odkazuje v bodě 4 odůvodnění rozhodnutí 2011/199. Uvedený rámec, který je tvořen různými nařízeními Evropského parlamentu a Rady přijatými dne 16. listopadu 2011, a sice nařízením (EU) č. 1173/2011 o účinném prosazování rozpočtového dohledu v eurozóně (Úř. věst. L 306, s. 1), nařízením (EU) č. 1174/2011 o donucovacích opatřeních k nápravě nadměrné makroekonomické nerovnováhy v eurozóně (Úř. věst. L 306, s. 8), nařízením (EU) č. 1175/2011, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1466/97 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik (Úř. věst. L 306, s. 12), nařízením (EU) č. 1176/2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy (Úř. věst. L 306, s. 25), jakož i nařízením Rady (EU) č. 1177/2011 ze dne 8. listopadu 2011, kterým se mění nařízení (ES) č. 1467/97 o urychlení a vyjasnění postupu při nadměrném schodku (Úř. věst. L 306, s. 33), a směrnicí Rady 2011/85/EU ze dne 8. listopadu 2011 o požadavcích na rozpočtové rámce členských států (Úř. věst. L 306, s. 41), zavádí užší koordinaci hospodářských a rozpočtových politik členských států a užší dohled nad nimi a jeho cílem je upevnit makroekonomickou stabilitu a udržitelnost veřejných financí.
- 59 Zatímco ustanovení právního rámce připomenutého v předchozím bodě a ustanovení kapitoly Smlouvy o FEU týkající se hospodářské politiky, zejména články 123 SFEU a 125 SFEU, jsou preventivní povahy, neboť jejich cílem je co možná nejvíce omezit riziko krizí státního dluhu, zřízení mechanismu stability má za cíl řešit finanční krize, které by navzdory přijatým preventivním opatřením přece jen mohly nastat.

- 60 S ohledem na vytýčené cíle mechanismu stability, jehož zřízení předpokládá článek 1 rozhodnutí 2011/199, na stanovené prostředky k dosažení těchto cílů a na úzký vztah mezi tímto mechanismem a ustanoveními Smlouvy o FEU týkajícími se hospodářské politiky, jakož i právním rámcem k posílení správy ekonomických záležitostí Unie je třeba učinit závěr, že zřízení uvedeného mechanismu spadá do oblasti hospodářské politiky.
- 61 Tento závěr není zpochybněn skutečností, že ECB přijala dne 17. března 2011 stanovisko k návrhu rozhodnutí Evropské rady, kterým se mění článek 136 Smlouvy o fungování Evropské unie, pokud jde o mechanismus stability pro členské státy, jejichž měnou je euro (Úř. věst. C 140, s. 8). Článek 48 odst. 6 druhý pododstavec SEU totiž sice stanoví, že „Evropská rada rozhoduje jednomyslně po konzultaci [...] [s ECB] v případě institucionálních změn v měnové oblasti“, z bodu 5 odůvodnění rozhodnutí 2011/199 však výslovně vyplývá, že Evropská rada konzultovala ECB z vlastního podnětu, nikoli na základě povinnosti, kterou jí ukládá uvedené ustanovení.
- 62 Konzultace s ECB o návrhu rozhodnutí 2011/199 každopádně nemůže ovlivnit charakter uvažovaného mechanismu stability.
- 63 Článek 1 rozhodnutí 2011/199, který prostřednictvím doplnění odstavce 3 do článku 136 SFEU předpokládá zřízení mechanismu stability, proto nemůže zasahovat do výlučné pravomoci svěřené Unii článkem 3 odst. 1 písm. c) SFEU v oblasti měnové politiky pro členské státy, jejichž měnou je euro.
- 64 Pokud jde zadruhé o otázku, zda rozhodnutí 2011/199 zasahuje do pravomoci Unie v oblasti koordinace hospodářských politik členských států, je nutno poukázat na skutečnost, že jelikož čl. 2 odst. 3 SFEU a čl. 5 odst. 1 SFEU omezují úlohu Unie v oblasti hospodářské politiky na přijímání koordinačních opatření, ustanovení Smlouvy o EU a Smlouvy o FEU nesvěřují Unii žádnou zvláštní pravomoc k zavedení takového mechanismu stability, jako je mechanismus předpokládaný v tomto rozhodnutí.
- 65 Je pravda, že čl. 122 odst. 2 SFEU svěřuje Unii pravomoc poskytnout cílenou finanční pomoc členskému státu, nastanou-li z důvodu přírodních pohrom nebo mimořádných událostí, které nemůže ovlivnit, obtíže nebo je-li z téhož důvodu vážně ohrožen závažnými obtížemi. Jak ale zdůrazňuje Evropská rada v bodě 4 odůvodnění rozhodnutí 2011/199, čl. 122 odst. 2 SFEU není vhodným právním základem pro zřízení takového mechanismu stability, jako je mechanismus předpokládaný v tomto rozhodnutí. Ani stálý charakter uvažovaného mechanismu ani skutečnost, že jeho činnost má za cíl zajistit finanční stabilitu eurozóny jako celku, totiž neumožňují, aby byla takováto činnost Unie prováděna na základě uvedeného ustanovení Smlouvy o FEU.
- 66 Také čl. 143 odst. 2 SFEU umožňuje Unii za jistých podmínek poskytnout členskému státu vzájemnou pomoc, avšak uvedené ustanovení se týká pouze členských států, jejichž měnou není euro.
- 67 Pokud jde o otázku, zda by Unie mohla mechanismus stability podobný mechanismu předpokládanému v rozhodnutí 2011/199 zavést na základě článku 352 SFEU, stačí konstatovat, že Unie svou pravomoc podle tohoto článku nevykonala a že jí uvedené ustanovení každopádně nestanoví žádnou povinnost jednat (viz rozsudek ze dne 31. března 1971, Komise v. Rada, zvaný „AETR“, 22/70, Recueil, s. 263, bod 95).
- 68 S ohledem na čl. 4 odst. 1 SEU a čl. 5 odst. 2 SEU mají tedy členské státy, jejichž měnou je euro, pravomoc uzavřít mezi sebou smlouvu o zřízení takového mechanismu stability, jako je mechanismus předpokládaný v článku 1 rozhodnutí 2011/199 (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 30. června 1993, Parlament v. Rada a Komise, C-181/91 a C-248/91, Recueil, s. I-3685, bod 16; ze dne 2. března 1994, Parlament v. Rada, C-316/91, Recueil, s. I-625, bod 26, a ze dne 20. května 2008, Komise v. Rada, C-91/05, Sb. rozh. s. I-3651, bod 61).

- 69 Uvedené členské státy však nemohou při výkonu svých pravomocí v této oblasti přestat dodržovat unijní právo (viz rozsudek ze dne 15. ledna 2002, *Gottardo*, C-55/00, Recueil, s. I-413, bod 32). Přísná podmíněnost, která podle odstavce 3 článku 136 SFEU, jehož se změna Smlouvy o FEU týká, platí pro poskytnutí finanční pomoci v rámci mechanismu stability, má přitom za cíl zajistit, že tento mechanismus bude v rámci svého fungování dodržovat unijní právo, včetně opatření přijatých Uníí v rámci koordinace hospodářských politik členských států.
- 70 Z výše uvedeného vyplývá, že rozhodnutí 2011/199 splňuje podmínku stanovenou v čl. 48 odst. 6 prvním a druhém pododstavci SEU, tj. že se změna Smlouvy o FEU za použití zjednodušeného postupu pro přijímání změn smí týkat pouze ustanovení třetí části Smlouvy o FEU.
- b) K otázce, zda změna Smlouvy o FEU rozšiřuje pravomoci svěřené Unii Smlouvami
- 71 Předkládající soud si ještě klade otázku, zda rozhodnutí 2011/199 splňuje podmínku stanovenou v čl. 48 odst. 6 SEU, tj. že změna Smlouvy o FEU za použití zjednodušeného postupu pro přijímání změn nesmí vést k rozšíření pravomocí Unie.
- 72 V tomto ohledu je třeba připomenout, že odstavec 3 článku 136 SFEU, jehož vložení je upraveno článkem 1 rozhodnutí 2011/199, potvrzuje, že členské státy mají pravomoc zavést mechanismus stability, a jelikož stanoví, že poskytnutí jakékoli finanční pomoci v rámci tohoto mechanismu bude podléhat přísné podmíněnosti, je jeho cílem také zaručit, aby bylo v rámci fungování tohoto mechanismu dodržováno unijní právo.
- 73 Uvedenou změnou se Unii nesvěřuje žádná nová pravomoc. Změna článku 136 SFEU, které se rozhodnutí 2011/199 týká, totiž nezavádí žádný právní základ, který by Unii umožňoval provádět činnost, jejíž provádění nebylo možné již před vstupem změny Smlouvy o FEU v platnost.
- 74 I když Smlouva o EMS využívá orgánů Unie, zejména Komise a ECB, touto okolností každopádně nemůže být dotčena platnost rozhodnutí 2011/199, které upravuje pouze zřízení mechanismu stability členskými státy a které o jakékoli případné úloze orgánů Unie v tomto rámci mlčí.
- 75 Z toho vyplývá, že rozhodnutí 2011/199 nerozšiřuje pravomoci svěřené Unii Smlouvami.
- 76 Z výše uvedených úvah vyplývá, že na první otázku je třeba odpovědět tak, že její přezkum neodhalil žádnou skutečnost, kterou by mohla být dotčena platnost rozhodnutí 2011/199.

B – Ke druhé otázce

- 77 Druhá otázka se týká výkladu článků 2 SEU a 3 SEU, čl. 4 odst. 3 SEU, článku 13 SEU, čl. 2 odst. 3 SFEU, čl. 3 odst. 1 písm. c) a odst. 2 SFEU, článků 119 SFEU až 123 SFEU a článků 125 SFEU až 127 SFEU, jakož i obecných zásad účinné soudní ochrany a právní jistoty. Předkládající soud se táže, zda tyto články a zásady brání tomu, aby členský stát, jehož měnou je euro, uzavřel a ratifikoval takovou smlouvu, jako je Smlouva o EMS.

1. K pravomoci Soudního dvora

- 78 Španělská vláda tvrdí, že jelikož Unie není stranou Smlouvy o EMS, nemá Soudní dvůr pravomoc k výkladu ustanovení této smlouvy v rámci řízení o předběžné otázce (viz rozsudek ze dne 30. září 2010, *Komise v. Belgie*, C-132/09, Sb. rozh. s. I-8695, bod 43 a citovaná judikatura).
- 79 V tomto ohledu stačí konstatovat, že se druhá otázka již s ohledem na svou formulaci týká výkladu různých ustanovení unijního práva, a nikoli výkladu ustanovení Smlouvy o EMS.

80 Soudní dvůr má přitom pravomoc k tomu, aby vnitrostátnímu soudu poskytl veškeré poznatky k výkladu unijního práva, které mu umožní posoudit slučitelnost ustanovení Smlouvy o EMS s unijním právem (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 27. ledna 2011, Vandoorne, C-489/09, Sb. rozh. s. I-225, bod 25 a citovaná judikatura).

81 Soudní dvůr tedy má pravomoc zkoumat druhou otázku.

2. K přípustnosti

82 Některé z vlád, které předložily Soudnímu dvoru vyjádření, a Komise tvrdí, že je druhá otázka zčásti nepřípustná, neboť předkládající soud neposkytl žádnou informaci ohledně relevance výkladu některých ustanovení a některých zásad uvedených v této otázce pro řešení sporu, který mu byl předložen.

83 Nejprve je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora je postup zavedený článkem 267 SFEU nástrojem spolupráce mezi Soudním dvorem a vnitrostátními soudy, díky němuž Soudní dvůr poskytuje vnitrostátním soudům výklad unijního práva, jenž je pro ně nezbytný k vyřešení sporů, které tyto soudy mají rozhodnout (viz zejména rozsudky ze dne 16. července 1992, Meilicke, C-83/91, Recueil, s. I-4871, bod 22, a ze dne 5. února 2004, Schneider, C-380/01, Recueil, s. I-1389, bod 20, jakož i usnesení ze dne 13. ledna 2010, Calestani a Lunardi, C-292/09 a C-293/09, bod 18).

84 Soudní dvůr již určil, že nutnost dospět k takovému výkladu unijního práva, který bude vnitrostátnímu soudu užitečný, vyžaduje, aby vnitrostátní soud podal alespoň určité minimální vysvětlení k důvodům výběru ustanovení unijního práva, o jejichž výklad žádá (usnesení ze dne 3. května 2012, Ciampaglia, C-185/12, bod 5 a citovaná judikatura).

85 V tomto ohledu je dále třeba zdůraznit, že informace poskytnuté v předkládacích rozhodnutích nemají pouze umožnit Soudnímu dvoru, aby podal užitečné odpovědi, ale mají rovněž poskytnout vládám členských států, jakož i ostatním zúčastněným možnost předložit jejich vyjádření v souladu s článkem 23 statutu Soudního dvora Evropské unie. Je na Soudním dvoru, aby zajistil, že tato možnost bude zachována, s ohledem na to, že na základě uvedeného ustanovení jsou zúčastněným oznamována pouze předkládací rozhodnutí společně s překladem do úředního jazyka každého členského státu, a neposkytuje se jim vnitrostátní spis, který byl Soudnímu dvoru případně předán předkládajícím soudem (usnesení ze dne 23. března 2012, Thomson Sales Europe, C-348/11, bod 49 a citovaná judikatura).

86 V daném případě není v předkládacím rozhodnutí uvedeno žádné vysvětlení k relevanci výkladu článků 2 SEU a 3 SEU pro řešení sporu, jak uvádí Irsko, slovenská vláda a Komise. Totéž platí pro výklad obecné zásady právní jistoty, jak tvrdí německá, španělská a francouzská vláda a Komise.

87 Druhá otázka je proto nepřípustná v části, v níž se týká výkladu článků 2 SEU a 3 SEU a obecné zásady právní jistoty.

88 Nizozemská vláda a Komise ještě vyjádřily pochybnosti ohledně přímého účinku článků 119 SFEU až 121 SFEU. Vzhledem k tomu, že tyto články neukládají členským státům jasné a bezpodmínečné povinnosti, kterých by se jednotlivci mohli dovolávat před vnitrostátními soudy, je podle nich tato otázka nepřípustná v části, v níž se týká výkladu těchto článků. Irsko, které se domnívá, že žádné z ustanovení uvedených v této otázce nemá přímý účinek, tvrdí, že tato otázka je nepřípustná v plném rozsahu.

- 89 Z judikatury Soudního dvora v tomto ohledu vyplývá, že Soudní dvůr má pravomoc v rámci řízení o předběžné otázce rozhodovat o výkladu ustanovení unijního práva bez ohledu na to, zda mají přímý účinek, či nikoli (viz rozsudek ze dne 16. července 2009, Futura Immobiliare a další, C-254/08, Sb. rozh. s. I-6995, bod 34 a citovaná judikatura).
- 90 Dále je třeba konstatovat, že smyslem otázky předkládajícího soudu není určit, zda navrhovatel v původním řízení může zakládat určité právo přímo na dotyčných člancích Smlouvy o EU a Smlouvy o FEU. Poznatky k výkladu, o něž je Soudní dvůr žádán, mají předkládajícímu soudu pouze umožnit, aby posoudil soulad ustanovení Smlouvy o EMS s unijním právem.
- 91 Z výše uvedeného vyplývá, že druhá otázka je přípustná v části, v níž se týká výkladu čl. 4 odst. 3 SEU, článku 13 SEU, čl. 2 odst. 3 SFEU, čl. 3 odst. 1 písm. c) a odst. 2 SFEU, článků 119 SFEU až 123 SFEU a článků 125 SFEU až 127 SFEU, jakož i obecné zásady účinné soudní ochrany.

3. K věci samé

- 92 Nejprve je třeba vyložit ustanovení Smlouvy o FEU týkající se výlučné pravomoci Unie, tj. čl. 3 odst. 1 písm. c) SFEU a článek 127 SFEU, které se týkají měnové politiky Unie, a čl. 3 odst. 2 SFEU, který se týká pravomoci Unie k uzavření mezinárodní smlouvy, následně ustanovení týkající se hospodářské politiky Unie, tj. čl. 2 odst. 3 SFEU, články 119 SFEU až 123 SFEU a články 125 SFEU a 126 SFEU, a konečně čl. 4 odst. 3 SEU a článek 13 SEU a obecnou zásadu účinné soudní ochrany.

a) K výkladu ustanovení týkajících se výlučné pravomoci Unie

i) K výkladu čl. 3 odst. 1 písm. c) SFEU a článku 127 SFEU

- 93 Předkládající soud se táže, zda mechanismus stability zřízený Smlouvou o EMS spadá do měnové politiky, a tím pádem do výlučné pravomoci Unie. Z článku 3 Smlouvy o EMS totiž podle předkládajícího soudu vyplývá, že cílem tohoto ustanovení je podpořit stabilitu eura. Předkládající soud mimoto odkazuje na argumentaci navrhovatele v původním řízení, že poskytnutím finanční pomoci členským státům, jejichž měnou je euro, nebo rekapitalizací jejich finančních ústavů a k tomu nezbytnými půjčkami v míře zvažované ve Smlouvě o EMS dojde ke zvětšení objemu eur v oběhu. Smlouvy, na nichž je Unie založena, přitom svěřují ECB výlučnou pravomoc regulovat peněžní zásobu v eurozóně. Posledně uvedené Smlouvy podle navrhovatele v původním řízení neumožňují, aby takové funkce zastávala jiná entita, která by jednala paralelně k ECB mimo rámec právního řádu Unie. Zvýšení peněžní zásoby má dále dle jeho slov přímý vliv na inflaci. Činnost EMS by proto mohla mít přímý dopad na cenovou stabilitu v eurozóně, čímž by byl zasažen samotný základ měnové politiky Unie.
- 94 Jak vyplývá z bodu 50 tohoto rozsudku, má v tomto ohledu Unie na základě čl. 3 odst. 1 písm. c) SFEU výlučnou pravomoc v oblasti měnové politiky pro členské státy, jejichž měnou je euro. Článek 282 odst. 1 SFEU stanoví, že ECB a centrální banky členských států, jejichž měnou je euro, tvoří Eurosystem a řídí měnovou politiku Unie. Obecným cílem ESCB a konkrétním cílem Eurosystemu je v souladu s čl. 127 odst. 1 SFEU a čl. 282 odst. 2 SFEU udržení cenové stability.
- 95 Činnost EMS ale nespadá do měnové politiky, které se uvedená ustanovení Smlouvy o FEU týkají.
- 96 Podle článku 3 a čl. 12 odst. 1 Smlouvy o EMS totiž není cílem EMS udržení cenové stability, nýbrž uspokojení potřeby financování členů EMS, tj. členských států, jejichž měnou je euro, kteří se potýkají se závažnými potížemi s financováním nebo kterým takové potíže hrozí, je-li to nezbytné k zajištění finanční stability eurozóny jako celku a jejich členských států. EMS není oprávněn za tím účelem

stanovovat hlavní úrokové sazby pro eurozónu ani emitovat eura s tím, že finanční pomoc, kterou poskytuje, musí být v celém rozsahu a v souladu s čl. 123 odst. 1 SFEU financována ze splaceného základního kapitálu nebo z emise finančních instrumentů, jak stanoví článek 3 Smlouvy o EMS.

- 97 Jak vyplývá z bodu 56 tohoto rozsudku, tento závěr nemůže být zpochybněn eventuálním dopadem činnosti EMS na cenovou stabilitu. I kdyby totiž mohla činnost EMS ovlivňovat míru inflace, bude takový vliv pouze nepřímým důsledkem přijatých opatření hospodářské politiky.
- 98 Z výše uvedeného vyplývá, že čl. 3 odst. 1 písm. c) SFEU a článek 127 SFEU nebrání tomu, aby mezi sebou členské státy, jejichž měnou je euro, uzavřely takovou smlouvu, jako je Smlouva o EMS, ani její ratifikaci těmito státy.

ii) K výkladu čl. 3 odst. 2 SFEU

- 99 Předkládající soud se táže, zda je Smlouva o EMS mezinárodní smlouvou, jejíž uplatňování může ovlivnit společná pravidla v oblasti hospodářské a měnové politiky. Předkládající soud za tím účelem odkazuje na bod 1 odůvodnění této smlouvy, ve kterém se uvádí, že EMS bude plnit úlohu, kterou v současné době plní EFSF a EFSM.
- 100 V tomto ohledu je nutno připomenout, že podle čl. 3 odst. 2 SFEU je „ve výlučné pravomoci Unie [...] uzavření mezinárodní smlouvy, pokud [...] její uzavření může ovlivnit společná pravidla či změnit jejich působnost“.
- 101 Z toho také vyplývá, že je členským státům zakázáno uzavírat mezi sebou smlouvu, která by mohla ovlivnit společná pravidla nebo změnit jejich působnost. Je však nutno konstatovat, že z argumentů, které byly v této souvislosti předloženy, nevyplývá, že by taková smlouva, jako je Smlouva o EMS, takového účinky měla.
- 102 Vzhledem k tomu, že EFSF byl členskými státy, jejichž měnou je euro, zřízen mimo rámec Unie, nemůže totiž skutečnost, že EMS převezme úlohu, kterou byl tento nástroj pověřen, ovlivnit společná pravidla Unie nebo změnit jejich působnost.
- 103 Dále, i když z bodu 1 odůvodnění Smlouvy o EMS vyplývá, že EMS bude vedle dalších funkcí plnit úlohu, kterou byl až dosud pověřen EFSM zřízený na základě čl. 122 odst. 2 SFEU, ani tato skutečnost nemůže ovlivnit společná pravidla Unie nebo změnit jejich působnost.
- 104 Zřízení EMS totiž nezasahuje do pravomoci Unie poskytnout na základě čl. 122 odst. 2 SFEU cílenou finanční pomoc členskému státu, zjistí-li se, že v jeho případě nastaly z důvodu přírodních pohrom nebo mimořádných událostí, které nemůže ovlivnit, obtíže nebo je-li z téhož důvodu vážně ohrožen závažnými obtížemi.
- 105 Dále vzhledem k tomu, že ani čl. 122 odst. 2 SFEU ani žádné jiné ustanovení Smlouvy o EU a Smlouvy o FEU nesvěřuje Unii zvláštní pravomoc ke zřízení takového stálého mechanismu stability, jako je EMS (viz body 64 až 66 tohoto rozsudku), jsou členské státy s ohledem na čl. 4 odst. 1 SEU a čl. 5 odst. 2 SEU oprávněny v této oblasti jednat.
- 106 Uzavření a ratifikace Smlouvy o EMS členskými státy, jejichž měnou je euro, tak nijak neohrožuje cíl, který sleduje čl. 122 odst. 2 SFEU nebo nařízení Rady (EU) č. 407/2010 ze dne 11. května 2010 o zavedení evropského mechanismu finanční stabilizace (Úř. věst. L 118, s. 1), přijaté na základě tohoto ustanovení, a nebrání Unii ve výkonu jejích vlastních pravomocí při obraně společného zájmu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 5. listopadu 2002, Komise v. Německo, C-476/98, Recueil, s. I-9855, bod 105).

107 Článek 3 odst. 2 SFEU tedy nebrání tomu, aby mezi sebou členské státy, jejichž měnou je euro, uzavřely takovou smlouvu, jako je Smlouva o EMS, ani její ratifikaci těmito státy.

b) K výkladu různých ustanovení Smlouvy o FEU týkajících se hospodářské politiky

i) K výkladu čl. 2 odst. 3 SFEU, článků 119 SFEU až 121 SFEU a článku 126 SFEU

108 Předkládající soud odkazuje na argumentaci navrhovatele v původním řízení, že Smlouva o EMS zásadním způsobem a v rozporu s unijním právem mění a podřívá právní řád, kterým se řídí Hospodářská a měnová unie. Z bodu 2 odůvodnění rozhodnutí 2011/199 podle navrhovatele v původním řízení vyplývá, že sama Evropská rada měla za to, že zřízení stálého mechanismu stability vyžaduje změnu Smlouvy o FEU. Dále podle něj čl. 2 odst. 3 SFEU, články 119 SFEU až 121 SFEU a článek 126 SFEU svěřují orgánům Unie pravomoc koordinovat hospodářskou politiku. Předkládající soud se mimoto táže, zda Smlouva o EMS zasahuje do pravomoci Rady Evropské unie vydávat doporučení na základě článku 126 SFEU, a zejména zda „podmíněnost“ upravená Smlouvou o EMS odpovídá doporučením upraveným v tomto ustanovení.

109 V tomto ohledu je nutno nejprve připomenout, že z bodu 68 tohoto rozsudku vyplývá, že členské státy mají pravomoc uzavřít mezi sebou takovou smlouvu o zřízení mechanismu stability, jako je Smlouva o EMS, za předpokladu, že závazky převzaté smluvními členskými státy v rámci takové smlouvy budou v souladu s unijním právem.

110 Dále je nutno konstatovat, že účelem EMS není koordinace hospodářských politik členských států, nýbrž že se jedná o mechanismus financování. Podle článku 3 a čl. 12 odst. 1 Smlouvy o EMS má totiž EMS za cíl mobilizovat finanční zdroje a poskytovat podporu finanční stability svým členům, kteří se potýkají se závažnými potížemi s financováním nebo kterým takové potíže hrozí.

111 Podle článku 3, čl. 12 odst. 1 a čl. 13 odst. 3 prvního pododstavce Smlouvy o EMS sice finanční pomoc poskytovaná členskému státu, který je členem EMS, podléhá přísné podmíněnosti, která je přizpůsobena zvolenému nástroji pomoci a která může mít podobu makroekonomického ozdravného programu, avšak stanovená podmíněnost není nástrojem koordinace hospodářských politik členských států, nýbrž má za cíl zajistit slučitelnost činnosti EMS zejména s článkem 125 SFEU a s koordináčními opatřeními přijatými Unií.

112 Článek 13 odst. 3 druhý pododstavec Smlouvy o EMS totiž výslovně stanoví, že podmínky, na něž je podpora stability vázána, musejí být „plně slučitelné s opatřeními na koordinaci hospodářských politik upravenými [Smlouvou o FEU]“. Z odstavce 4 téhož článku dále vyplývá, že Komise před podpisem memoranda o porozumění, které vymezí podmíněnost, s níž je podpora stability spojena, ověří, zda jsou stanovené podmínky plně slučitelné s opatřeními na koordinaci hospodářských politik.

113 Smlouva o EMS konečně nezasahuje ani do pravomoci Rady vydávat doporučení na základě čl. 126 odst. 7 a 8 SFEU vůči členskému státu, který vykazuje nadměrný schodek. Zaprvé totiž EMS není povolán k vydávání takových doporučení. Zadruhé čl. 13 odst. 3 druhý pododstavec a odst. 4 Smlouvy o EMS stanoví, že podmínky stanovené členům EMS, kterým se poskytuje finanční pomoc, musejí být slučitelné s veškerými doporučeními, která případně Rada vydá na základě uvedených ustanovení Smlouvy o FEU.

114 Z toho vyplývá, že čl. 2 odst. 3 SFEU, články 119 SFEU až 121 SFEU a článek 126 SFEU nebrání tomu, aby mezi sebou členské státy, jejichž měnou je euro, uzavřely takovou smlouvu, jako je Smlouva o EMS, ani její ratifikaci těmito státy.

ii) K výkladu článku 122 SFEU

- 115 Nejprve je třeba připomenout, že podle čl. 122 odst. 1 SFEU může Rada rozhodnout v duchu solidarity mezi členskými státy o opatřeních přiměřených hospodářské situaci, zejména když vzniknou závažné obtíže v zásobování určitými produkty, především v oblasti energetiky.
- 116 Vzhledem k tomu, že čl. 122 odst. 1 SFEU není vhodným právním základem pro případnou finanční pomoc Unie členským státům, které se potýkají se závažnými potížemi s financováním nebo kterým takové potíže hrozí, zřízení takového mechanismu stability, jako je EMS, nezasahuje do pravomocí, které uvedené ustanovení svěřuje Radě.
- 117 Pokud jde dále o čl. 122 odst. 2 SFEU, předkládající soud se táže – pro účely posouzení, zda EMS zasahuje do pravomoci svěřené tímto ustanovením Unii – zda toto ustanovení vymezuje taxativně mimořádné okolnosti, za nichž lze poskytnout členským státům finanční pomoc, a zda tento článek opravňuje k poskytování finanční pomoci pouze orgány Unie.
- 118 V tomto ohledu je nutno připomenout, že předmětem článku 122 SFEU je pouze finanční pomoc poskytovaná Unií, nikoli členskými státy. Podle odstavce 2 tohoto článku může Rada za určitých podmínek takovou pomoc poskytnout členskému státu, u něhož nastanou z důvodu přírodních pohrom nebo mimořádných událostí, které nemůže ovlivnit, obtíže nebo je-li z téhož důvodu vážně ohrožen závažnými obtížemi.
- 119 Výkon pravomoci, která je Unii svěřena uvedeným ustanovením Smlouvy o FEU, není zřízením takového mechanismu stability, jako je EMS, ovlivněn.
- 120 Nic v článku 122 SFEU dále neukazuje na to, že by pravomoc k poskytování finanční pomoci členskému státu náležela pouze Unii.
- 121 Z toho vyplývá, že je na členských státech, zda zřídí takový mechanismus stability, jako je EMS, avšak za předpokladu, že tento mechanismus bude v rámci svého fungování dodržovat unijní právo, a zejména opatření přijatá Unií v oblasti koordinace hospodářských politik členských států (viz body 68 a 69 tohoto rozsudku). Jak vyplývá z bodů 111 až 113 tohoto rozsudku, čl. 13 odst. 3 druhý pododstavec a odst. 4 Smlouvy o EMS má za cíl zajistit, aby veškerá finanční pomoc poskytnutá v rámci EMS byla s takovými koordinačními opatřeními slučitelná.
- 122 Článek 122 SFEU proto nebrání tomu, aby mezi sebou členské státy, jejichž měnou je euro, uzavřely takovou smlouvu, jako je Smlouva o EMS, ani její ratifikaci těmito státy.

iii) K výkladu článku 123 SFEU

- 123 Je třeba připomenout, že článek 123 SFEU zakazuje ECB a centrálním bankám členských států poskytovat možnost přečerpání zůstatku bankovních účtů nebo jakýkoli jiný typ úvěru orgánům a veřejnoprávním subjektům Unie a členských států a přímo nakupovat jejich dluhové nástroje.
- 124 Předkládající soud se táže, zda uzavření a ratifikace takové smlouvy, jako je Smlouva o EMS, členskými státy, jejichž měnou je euro, nemá za cíl obejít zákaz stanovený v článku 123 SFEU. Tyto členské státy se totiž podle něj nemohou přímo ani prostřednictvím organizací, které si zřídí nebo které uznají, odchýlit od unijního práva nebo takovou odchylku strpět.
- 125 V tomto ohledu je nutno konstatovat, že článek 123 SFEU je určen konkrétně ECB a centrálním bankám členských států. Na poskytnutí finanční pomoci členským státem nebo skupinou členských států jinému členskému státu se tedy uvedený zákaz nevztahuje.

126 Z článku 3, čl. 12 odst. 1 a článku 13 Smlouvy o EMS přitom vyplývá, že finanční pomoc členovi uvedeného mechanismu při splnění podmínek stanovených v uvedených ustanoveních poskytuje EMS. Proto i když členské státy jednají prostřednictvím EMS, neodchylují se od zákazu stanoveného v článku 123 SFEU, neboť se jich tento článek netýká.

127 Mimoto neexistuje nic, co by umožňovalo se domnívat, že by finanční zdroje poskytnuté členy EMS tomuto mechanismu mohly pocházet z finančních instrumentů zakázaných článkem 123 odst. 1 SFEU.

128 Článek 123 SFEU proto nebrání tomu, aby mezi sebou členské státy, jejichž měnou je euro, uzavřely takovou smlouvu, jako je Smlouva o EMS, ani její ratifikaci těmito státy.

iv) K výkladu článku 125 SFEU

129 Předkládající soud se táže, zda taková smlouva, jako je Smlouva o EMS, porušuje klauzuli zakazující převzetí závazků veřejného sektoru členských států (klauzule „no bail-out“) obsaženou v článku 125 SFEU.

130 Je třeba předeslat, že ze znění článku 125 SFEU, podle kterého Unie ani členský stát „neodpovídá za závazky ani nepřebírá závazky“ jiného členského státu, vyplývá, že cílem tohoto článku není zakázat Unii a členským státům poskytování veškerých forem finanční pomoci jinému členskému státu.

131 Tento výklad článku 125 SFEU je potvrzen ostatními ustanoveními kapitoly Smlouvy o FEU týkající se hospodářské politiky, a zejména články 122 SFEU a 123 SFEU. Zaprvé totiž čl. 122 odst. 2 SFEU stanoví, že Unie může poskytnout cílenou finanční pomoc členskému státu, u něhož nastanou z důvodu přírodních pohrom nebo mimořádných událostí, které nemůže ovlivnit, obtíže nebo je-li z téhož důvodu vážně ohrožen závažnými obtížemi. Kdyby článek 125 SFEU zakazoval veškerou finanční pomoc Unie nebo členských států jinému členskému státu, muselo by být v článku 122 SFEU upřesněno, že je odchylkou od tohoto článku 125 SFEU.

132 Zadruhé článek 123 SFEU, který zakazuje ECB a centrálním bankám členských států „poskytovat možnost přečerpání zůstatku bankovních účtů nebo jakýkoli jiný typ úvěru“, je formulován striktněji než klauzule „no bail-out“ obsažená v článku 125 SFEU. Odlišná formulace posledně uvedeného článku potvrzuje, že se v něm stanovený zákaz netýká veškeré finanční pomoci ve prospěch členského státu.

133 Při určování, jaké formy finanční pomoci jsou slučitelné s článkem 125 SFEU, je tedy zapotřebí vycházet z cíle tohoto článku.

134 Za tím účelem je nutno připomenout, že zákaz stanovený v článku 125 SFEU má svůj původ v článku 104b Smlouvy o ES (později článek 103 ES), který byl do Smlouvy o ES vložen Maastrichtskou smlouvou.

135 Z prací na posledně uvedené smlouvě přitom vyplývá, že účelem článku 125 SFEU je zajistit, aby členské státy dodržovaly zdravou rozpočtovou politiku (viz návrh Smlouvy, kterou se mění Smlouva o založení Evropského hospodářského společenství za účelem vytvoření Hospodářské a měnové unie, *Zpravodaj Evropských společenství*, příloha 2/91, s. 22 a 52). Zákaz stanovený v článku 125 SFEU totiž zaručuje, že se členské státy budou při zadlužování řídit logikou trhu, neboť ta je bude nutit k zachování rozpočtové kázně. Dodržování takovéto kázně přispívá na úrovni Unie k naplňování vyššího cíle, kterým je udržení finanční stability Měnové unie.

136 S ohledem na tento cíl článku 125 SFEU je třeba mít za to, že toto ustanovení zakazuje Unii a členským státům poskytovat finanční pomoc, jež by ve svém důsledku podkopávala motivaci členského státu, který je příjemcem této pomoci, provádět zdravou rozpočtovou politiku. Jak vyplývá z bodu 5 stanoviska ECB k návrhu rozhodnutí Evropské rady, kterým se mění článek 136 Smlouvy

o fungování Evropské unie, pokud jde o mechanismus stability pro členské státy, jejichž měnou je euro, aktivace finanční pomoci v rámci takového mechanismu stability, jako je EMS, je s článkem 125 SFEU slučitelná, pouze pokud je nezbytná k zajištění finanční stability eurozóny jako celku a pokud podléhá přísným podmínkám.

- 137 Článek 125 SFEU naproti tomu nezakazuje, aby jeden nebo více členských států poskytl finanční pomoc členskému státu, zůstane-li posledně uvedený stát odpovědný za vlastní závazky vůči svým věřitelům a mohou-li podmínky, s nimiž je taková pomoc spojena, tento členský stát motivovat k provádění zdravé rozpočtové politiky.
- 138 Pokud jde o Smlouvu o EMS, je nutno zaprvé konstatovat, že z nástrojů podpory stability, které může EMS využít na základě článků 14 až 18 této smlouvy, vyplývá, že EMS nebude ručit za dluhy členského státu, který je příjemcem pomoci. Takovýto členský stát zůstane odpovědný za své finanční závazky vůči svým věřitelům.
- 139 Poskytnutí finanční pomoci členovi EMS formou úvěrové linky v souladu s článkem 14 Smlouvy o EMS nebo formou úvěrů v souladu s články 15 a 16 téže smlouvy totiž nijak neznamená, že by EMS přebíral dluh členského státu, který je příjemcem pomoci. Takovému státu, který zůstává vůči svým věřitelům odpovědný za své závazky ze stávajících dluhů, naopak vzniká z takové pomoci nový dluh vůči EMS. Za tím účelem je třeba uvést, že podle čl. 13 odst. 6 Smlouvy o EMS je členský stát, který je příjemcem pomoci, povinen veškerou finanční pomoc poskytnutou na základě článků 14 až 16 uvedené smlouvy vrátit EMS a že podle čl. 20 odst. 1 uvedené smlouvy se splácená částka navýší o přiměřenou marži.
- 140 Pokud jde o nástroje podpory upravené v člancích 17 a 18 Smlouvy o EMS, je nutno poukázat na to, že transakci, při níž EMS nakupuje dluhopisy vydané členem EMS na primárním trhu, lze postavit na roveň poskytnutí úvěru. Z důvodů uvedených v předcházejícím bodě EMS nákupem takových dluhopisů nepřebírá dluh členského státu, který je příjemcem pomoci.
- 141 Pokud jde dále o transakci, při níž se na sekundárním trhu nakupují dluhopisy vydané členem EMS, je nutno konstatovat, že i v takovéto situaci zůstává emitující členský stát jako jediný odpovědný za dané dluhy. Skutečnost, že EMS, který na tomto trhu nabývá dluhopisy vydané členem EMS, platí cenu držitelům těchto dluhopisů, tj. věřitelům emitujícího člena EMS, neznamená, že by na sebe EMS bral dluh tohoto člena EMS vůči tomuto věřiteli. Uvedená cena se totiž může podstatně lišit od hodnoty pohledávek, které takové dluhopisy ztělesňují, neboť se řídí zákonem nabídky a poptávky na sekundárním trhu ve vztahu k dluhopisům vydaným dotýčným členem EMS.
- 142 Zadruhé Smlouva o EMS nestanoví, že by se podpora stability měla poskytnout, jakmile členský stát, jehož měnou je euro, pocituje potíže s financováním na trhu. V souladu s článkem 3 a čl. 12 odst. 1 této smlouvy totiž lze členům EMS, kteří se potýkají se závažnými potížemi s financováním nebo kterým takové potíže hrozí, poskytnout podporu stability, pouze pokud je taková podpora nezbytná k zajištění finanční stability eurozóny jako celku a jejích členských států a pokud poskytnutí této podpory podléhá přísným podmínkám přizpůsobeným zvolenému nástroji finanční pomoci.
- 143 Z bodů 111 a 121 tohoto rozsudku přitom vyplývá, že přísná podmíněnost, které podléhá veškerá podpora poskytovaná z EMS, má za cíl zajistit, aby EMS a členské státy, které jsou příjemci pomoci, dodržovaly opatření přijatá Unií zejména v oblasti koordinace hospodářských politik členských států, přičemž cílem těchto opatření je zejména zaručit provádění zdravé rozpočtové politiky členskými státy.
- 144 Zatřetí odkazuje předkládající soud na argument navrhovatele v původním řízení, že pravidla pro výzvu ke splacení základního kapitálu obsažená v čl. 25 odst. 2 Smlouvy o EMS jsou neslučitelná s článkem 125 SFEU, neboť členové EMS v jejich důsledku ručí za dluh člena, který příslušnou povinnost nesplnil.

145 V tomto ohledu je třeba připomenout, že čl. 25 odst. 2 Smlouvy o EMS stanoví, že pokud členský stát, který je členem EMS, nesplatí vklad do základního kapitálu na základě výzvy, zašle se všem ostatním členům výzva ke splacení vyššího vkladu do základního kapitálu. Podle téhož ustanovení je však členský stát EMS, který svou povinnost nesplnil, nadále povinen splatit svůj podíl na základním kapitálu. Ostatní členové EMS tedy neručí za dluh člena, který svou povinnost nesplnil.

146 Takový mechanismus, jako je EMS, a členské státy, které se ho účastní, tedy neodpovídají za závazky členského státu, který je příjemcem podpory stability, ani tyto závazky nepřebírají ve smyslu článku 125 SFEU.

147 Z toho vyplývá, že článek 125 SFEU nebrání tomu, aby mezi sebou členské státy, jejichž měnou je euro, uzavřely takovou smlouvu, jako je Smlouva o EMS, ani její ratifikaci těmito státy.

c) K výkladu čl. 4 odst. 3 SEU

148 Podle zásady loajální spolupráce zakotvené v čl. 4 odst. 3 SEU se členské státy mimo jiné zdrží všech opatření, jež by mohla ohrozit dosažení cílů Unie.

149 Předkládající soud odkazuje na argumentaci navrhovatele v původním řízení, podle které je zřízení EMS neslučitelné s ustanoveními Smlouvy o FEU týkajícími se hospodářské a měnové politiky, a tím pádem i se zásadou loajální spolupráce obsaženou v čl. 4 odst. 3 SEU.

150 Takovou argumentaci nelze přijmout.

151 Z bodů 93 až 98 a 108 až 147 tohoto rozsudku totiž vyplývá, že zřízení takového mechanismus stability, jako je EMS, nezasahuje do ustanovení Smlouvy o FEU týkajících se hospodářské a měnové politiky. Jak dále vyplývá z bodů 111 až 113 tohoto rozsudku, Smlouva o EMS obsahuje ustanovení, jež zaručují, že EMS bude při plnění svých úkolů dodržovat unijní právo.

152 Z toho plyne, že čl. 4 odst. 3 SEU nebrání tomu, aby mezi sebou členské státy, jejichž měnou je euro, uzavřely takovou smlouvu, jako je Smlouva o EMS, ani její ratifikaci těmito státy.

d) K výkladu článku 13 SEU

153 Článek 13 odst. 2 SEU stanoví, že každý orgán jedná v mezích působnosti svěřené mu Smlouvami a v souladu s postupy, podmínkami a cíli v nich stanovenými.

154 Předkládající soud se táže, zda je svěřené nových funkcí Komisi, ECB a Soudnímu dvoru podle Smlouvy o EMS slučitelné s jejich působnostmi vymezenou Smlouvami. Úlohu, kterou má v rámci Smlouvy o EMS plnit Komise a ECB, je nutno zkoumat odděleně od úlohy, kterou má v jejím rámci plnit Soudní dvůr.

i) K úloze svěřené Komisi a ECB

155 Smlouva o EMS svěřuje Komisi a ECB různé úkoly.

156 Pokud jde o Komisi, její úkoly spočívají v posuzování žádostí o podporu stability (čl. 13 odst. 1), v posuzování jejich naléhavosti (čl. 4 odst. 4), ve vyjednávání memoranda o porozumění, které upřesní podmíněnost, s níž bude poskytnutá finanční pomoc spojena (čl. 13 odst. 3), v dohledu nad dodržováním podmíněnosti, s níž byla finanční pomoc spojena (čl. 13 odst. 7), a v účasti na zasedáních rady guvernérů a správní rady jakožto pozorovatel (čl. 5 odst. 3 a čl. 6 odst. 2).

- 157 Úkoly svěřené ECB spočívají v posuzování naléhavosti žádostí o podporu stability (čl. 4 odst. 4), v účasti na zasedáních rady guvernérů a správní rady jako pozorovatel (čl. 5 odst. 3 a čl. 6 odst. 2) a – v součinnosti s Komisí – v posuzování žádostí o podporu stability (čl. 13 odst. 1), ve vyjednání memoranda o porozumění (čl. 13 odst. 3) a v dohledu nad dodržováním podmíněnosti, s níž je finanční pomoc spojena (čl. 13 odst. 7).
- 158 V tomto ohledu je nutno připomenout, že z judikatury Soudního dvora vyplývá, že v oblastech, které nespádají do výlučné pravomoci Unie, jsou členské státy oprávněny svěřit mimo rámec Unie orgánům takové úkoly, jako je koordinace společného postupu členských států nebo správa finanční pomoci (viz výše uvedené rozsudky Parlament v. Rada a Komise, body 16, 20 a 22, jakož i Parlament v. Rada, body 26, 34 a 41), pokud tyto úkoly nezasahují do působnosti, kterou Smlouva o EU a Smlouva o FEU svěřují těmto orgánům (viz zejména posudky 1/92 ze dne 10. dubna 1992, Recueil, s. I-2821, body 32 a 41; 1/00, ze dne 18. dubna 2002, Recueil, s. I-3493, bod 20, a 1/09 ze dne 8. března 2011, Sb. rozh. s. I-1137, bod 75).
- 159 Funkce svěřené Komisi a ECB Smlouvou o EMS přitom odpovídají takovým úkolům, jaké jsou zmíněny v předchozím bodě.
- 160 Zaprvé, činnost EMS spadá do hospodářské politiky. Unie přitom v této oblasti nemá výlučnou pravomoc.
- 161 Zadruhé, jakkoli jsou funkce svěřené Komisi a ECB v rámci Smlouvy o EMS významné, nezahrnují v sobě žádnou vlastní rozhodovací pravomoc. Činnost vykonávaná těmito dvěma orgány v rámci téže smlouvy navíc zavazuje pouze EMS.
- 162 Zatřetí, úkoly svěřené Komisi a ECB nezasahují do působnosti, kterou Smlouva o EU a Smlouva o FEU svěřují těmto orgánům.
- 163 Pokud jde totiž o Komisi, z článku 17 odst. 1 SEU vyplývá, že Komise „podporuje obecný zájem Unie“ a „dohlíží na uplatňování práva Unie“.
- 164 Přitom je třeba připomenout, že Smlouva o EMS má za cíl zajistit finanční stabilitu eurozóny jako celku. Zapojením se do Smlouvy o EMS podporuje Komise obecný zájem Unie. Úkoly svěřené Komisi Smlouvou o EMS jí dále umožňují, jak je stanoveno v čl. 13 odst. 3 a 4 této smlouvy, dbát na slučitelnost memorand o porozumění, které uzavírá EMS, s unijním právem.
- 165 Pokud jde o funkce, které Smlouva o EMS svěřuje ECB, tyto funkce se slučují s různými úkoly, které tomuto orgánu svěřuje Smlouva o FEU a statut ESCB. Prostřednictvím svých funkcí v rámci Smlouvy o EMS totiž ECB podporuje obecné hospodářské politiky v Unii v souladu s čl. 282 odst. 2 SFEU. Z článku 6.2 statutu ESCB mimoto vyplývá, že se ECB podílí na činnosti mezinárodních měnových institucí. V článku 23 uvedeného statutu se potvrzuje, že ECB může „navazovat vztahy [...] s mezinárodními organizacemi“.
- 166 V tomto ohledu nelze přijmout argumentaci, že za účelem zajištění podpory od orgánů Unie v rámci EMS měly mezi sebou členské státy, jejichž měnou je euro, zavést posílenou spolupráci, neboť výše uvedené rozsudky Parlament v. Rada a Komise, jakož i Parlament v. Rada byly vydány před začleněním ustanovení o posílené spolupráci do Smluv.
- 167 Z článku 20 odst. 1 SEU totiž vyplývá, že posílená spolupráce smí být zavedena, pouze pokud má sama Unie pravomoc jednat v oblasti, které se tato spolupráce týká.
- 168 Z bodů 64 až 66 tohoto rozsudku přitom vyplývá, že ustanovení Smluv, na nichž je Unie založena, nesvěřují Unii zvláštní pravomoc k zavedení takového stálého mechanismu stability, jako je EMS.

169 Za těchto podmínek článek 20 SEU nebrání tomu, aby mezi sebou členské státy, jejichž měnou je euro, uzavřely takovou smlouvu, jako je Smlouva o EMS, ani její ratifikaci těmito státy.

ii) K úloze svěřené Soudnímu dvoru

170 Je třeba připomenout, že podle čl. 37 odst. 2 Smlouvy o EMS rozhoduje rada guvernérů ve sporech mezi EMS a některým z jeho členů nebo mezi členy EMS navzájem týkajících se výkladu nebo provádění této smlouvy, včetně veškerých sporů týkajících se slučitelnosti rozhodnutí EMS s touto smlouvou. Odstavec 3 téhož článku stanoví, že napadne-li člen EMS rozhodnutí uvedené v odstavci 2, předloží se spor Soudnímu dvoru.

171 V tomto ohledu je třeba zaprvé konstatovat, že z bodu 16 odůvodnění Smlouvy o EMS vyplývá, že pravomoc, kterou má Soudní dvůr vykonávat na základě čl. 37 odst. 3 téže smlouvy, vychází přímo z článku 273 SFEU. Podle posledně uvedeného článku má Soudní dvůr pravomoc rozhodovat všechny spory mezi členskými státy, které souvisejí s předmětem Smluv, jsou-li mu tyto spory předloženy na základě rozhodčí smlouvy.

172 Zadruhé je sice pravomoc Soudního dvora podmíněna podle článku 273 SFEU rozhodčí smlouvou, avšak vzhledem k cíli tohoto ustanovení nic nebrání tomu, aby byl takový souhlas dán předem s odkazem na celou kategorii předem vymezených sporů, a to na základě takového ustanovení, jako je čl. 37 odst. 3 Smlouvy o EMS.

173 Zatřetí, spory podléhající pravomoci Soudního dvora mají ve smyslu článku 273 SFEU souvislost s předmětem Smluv.

174 V tomto ohledu je nutno poukázat na skutečnost, že spor související s výkladem nebo prováděním Smlouvy o EMS se může týkat rovněž výkladu nebo provádění ustanovení unijního práva. Podle čl. 13 odst. 3 této smlouvy totiž musí být memorandum o porozumění, které se vyjedná s členským státem žádajícím o podporu stability, plně slučitelné s unijním právem, zejména s opatřeními přijatými Uníí v oblasti koordinace hospodářských politik členských států. Podmínky, jimž podléhá poskytnutí takové podpory členskému státu, tak budou přinejmenším zčásti určovány unijním právem.

175 Začtvrté platí, že pravomoc Soudního dvora je podle článku 273 SFEU podmíněna tím, že spor, který je mu předložen, je výlučně sporem mezi členskými státy. Jelikož je EMS tvořen výlučně členskými státy, lze ovšem spor, jehož stranou je EMS, považovat za spor mezi členskými státy ve smyslu článku 273 SFEU.

176 Z toho vyplývá, že svěřením pravomoci Soudnímu dvoru podle čl. 37 odst. 3 Smlouvy o EMS v souvislosti s výkladem a prováděním ustanovení této smlouvy splňuje podmínky stanovené v článku 273 SFEU.

177 Z výše uvedeného vyplývá, že článek 13 SEU nebrání tomu, aby mezi sebou členské státy, jejichž měnou je euro, uzavřely takovou smlouvu, jako je Smlouva o EMS, ani její ratifikaci těmito státy.

e) K výkladu obecné zásady účinné soudní ochrany

178 Předkládající soud s odkazem na argument uplatněný navrhovatelem v původním řízení uvádí, že zřízení EMS mimo rámec právního řádu Unie může mít za následek, že EMS bude vyňat z působnosti Listiny. Předkládající soud se táže, zda tak zřízení EMS porušuje článek 47 Listiny, který zaručuje každému účinnou soudní ochranu.

- 179 V tomto ohledu je nutno připomenout, že v souladu s čl. 51 odst. 1 Listiny jsou její ustanovení určena členskými státy, výhradně pokud uplatňují právo Unie. Podle odstavce 2 téhož článku Listina nerozšiřuje oblast působnosti práva Unie nad rámec pravomocí Unie ani nevytváří žádnou novou pravomoc či úkol pro Unii ani nemění pravomoc a úkoly stanovené ve Smlouvách. Soudnímu dvoru tak přísluší provést výklad práva Unie s ohledem na Listinu v mezích pravomocí přiznaných Unii (viz rozsudky ze dne 5. října 2010, *McB.*, C-400/10 PPU, Sb. rozh. s. I-8965, bod 51, jakož i ze dne 15. listopadu 2011, *Dereci a další*, C-256/11, Sb. rozh. s. I-11315, bod 71).
- 180 Přitom je třeba poukázat na skutečnost, že při zřizování takového mechanismu stability, jako je EMS, nedochází ze strany členských států k uplatňování unijního práva ve smyslu čl. 51 odst. 1 Listiny, neboť Smlouva o EU ani Smlouva o FEU nesvěřují Unii k jeho zřízení žádnou zvláštní pravomoc, jak vyplývá z bodu 105 tohoto rozsudku.
- 181 Z výše uvedeného vyplývá, že obecná zásada účinné soudní ochrany nebrání tomu, aby mezi sebou členské státy, jejichž měnou je euro, uzavřely takovou smlouvu, jako je Smlouva o EMS, ani její ratifikaci těmito státy.
- 182 Za těchto podmínek je nutno na druhou otázku odpovědět tak, že čl. 4 odst. 3 SEU, článek 13 SEU, čl. 2 odst. 3 SFEU, čl. 3 odst. 1 písm. c) a odst. 2 SFEU, články 119 SFEU až 123 SFEU, články 125 SFEU až 127 SFEU ani obecná zásada účinné soudní ochrany nebrání tomu, aby mezi sebou členské státy, jejichž měnou je euro, uzavřely takovou smlouvu, jako je Smlouva o EMS, ani ratifikaci této smlouvy těmito členskými státy.

C – Ke třetí otázce

- 183 V rámci této otázky se předkládající soud táže, zda mohou členské státy uzavřít a ratifikovat Smlouvu o EMS před vstupem rozhodnutí 2011/199 v platnost.
- 184 V tomto ohledu je třeba připomenout, že změna článku 136 SFEU provedená článkem 1 rozhodnutí 2011/199 je potvrzením pravomoci členských států (viz body 68, 72 a 109 tohoto rozsudku). Tímto rozhodnutím se tedy členskými státy nesvěřuje žádná nová pravomoc.
- 185 Proto je třeba na třetí otázku odpovědět tak, že oprávnění členského státu uzavřít a ratifikovat Smlouvu o EMS není podmíněno vstupem rozhodnutí 2011/199 v platnost.

IV – K nákladům řízení

- 186 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (plénium) rozhodl takto:

- 1) **Přezkum první otázky neodhalil žádnou skutečnost, kterou by mohla být dotčena platnost rozhodnutí Evropské rady 2011/199/EU ze dne 25. března 2011, kterým se mění článek 136 Smlouvy o fungování Evropské unie, pokud jde o mechanismus stability pro členské státy, jejichž měnou je euro.**
- 2) **Článek 4 odst. 3 SEU, článek 13 SEU, čl. 2 odst. 3 SFEU, čl. 3 odst. 1 písm. c) a odst. 2 SFEU, články 119 SFEU až 123 SFEU, články 125 SFEU až 127 SFEU ani obecná zásada účinné soudní ochrany nebrání tomu, aby mezi sebou členské státy, jejichž měnou je euro, uzavřely**

takovou smlouvu, jako je Smlouva o zřízení Evropského mechanismu stability mezi Belgickým královstvím, Spolkovou republikou Německo, Estonskou republikou, Irskem, Řeckou republikou, Španělským královstvím, Francouzskou republikou, Italskou republikou, Kyprskou republikou, Lucemburským velkovévodstvím, Maltou, Nizozemským královstvím, Rakouskou republikou, Portugalskou republikou, Republikou Slovinsko, Slovenskou republikou a Finskou republikou, uzavřená v Bruselu dne 2. února 2012, ani ratifikaci této smlouvy těmito členskými státy.

- 3) Oprávnění členského státu uzavřít a ratifikovat uvedenou smlouvu není podmíněno vstupem rozhodnutí 2011/199 v platnost.**

Podpisy.